

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. IX. Sola censura reservari potest, uti & solum peccatum: attamen à Pontifice ordinariè non reservatur peccatum sine censura; quâ proinde non contracta, vel sublatâ, non contrahitur, vel ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

dubio reservatione, si non est votum; quia tunc non est opus dispensatione; vel sub conditione, si non est votum reservatum: quia supponitur stante illo dubio non esse reservatum, sed dispensat in illo voto simpliciter & absolute, sicut in quocumque alio voto non reservato; & ideo, est postea certo constare de reservatione, haud equidem esset necessaria nova dispensatio.

Interim tamen, si stante illo dubio de reservatione peccati, excommunicationis aut voti, non absolveretur aut dispensaretur, adveniente certitudine reservationis, inferior nec posset absolvere, nec dispensare; quia rediit reservatio. Probatur à simili; in tubi- latio cessat reservatio, quo transacto redit reservatio sine nova culpa: quippe reservatio non est aliud, quam ablatio potestatis; potest autem potestas auferri pro certo tantum tempore, quo elapso potestas redeat, & similiter potest concedi potestas pro certo tantum tempore, quo elapso expitet talis potestas. Quamvis ergo excommunicatio, quae est poena peccati, nunquam redeat ab- que novo peccato; reservatio tamen ex- communicationis, uti etiam peccati, redire potest; ut jam ostensum est.

Sed nunquid sola censura reservari potest? Nunquid solum peccatum? Attende quod sequitur:

CONCLUSIO IX.

Sola censura reservari potest, uti & solum peccatum: attamen à Pontifice ordinariè non reservatur peccatum sine censu- ra; quâ proinde non contra- ctâ, vel sublatâ, non contra- hitur, vel auferitur reservatio peccati.

Reservatio, ut statim dixi, non est aliud, quam ablatio potestatis seu juris- dictionis; sicut ergo alia est jurisdictio nec- cessaria ad absolvendum à censura, alia ad absolvendum à peccato; ita alia est reserva- tio censuræ, alia autem reservatio peccati; ergo sicut solum peccatum potest reservari, ita etiam sola censura. Quæ enim repugnan- tia?

Herculè solum peccatum posse reservari haud obscure significat Concil. Tridentinum sess. 14. cap. 7. ibi: Magnopere vero ad Chri-

stiani populi disciplinam pertinere sanctissimis Pa- tribus visum est, ut atrociora quadam & gra- viora crimina non à quibusvis, sed à summis dum- taxat Sacerdotibus absolventur.

Et infra: Neque dubitandum est. . . . quin hoc idem Episcopis omnibus. . . . liceat. . . . praesertim quoad illa, quibus excommunicationis cen- sura annexa est. Si praesertim quoad illa, ergo etiam quoad alia, quibus excommunicatio aut alia censura annexa non est. Si Episco- pis, etiam Pontificibus, de quo nemo po- test dubitare. Et ita de facto multa pecca- ta, quibus non est annexa ulla censura, re- servantur tam ab Episcopis, quam à Præla- tis Regularibus, ut omnibus est manife- stum.

Quantum ad reservationem solius censu- ra, sunt qui existimant, Pontificiam reserva- tionem immediatè cadere in solam censu- ram, & solum mediatè in culpam: quia ni- mirum nullus possit à peccato absolvi du- tante censurâ. Et licet contraria sententia sit communior, ut statim videbimus, in- terim non potest assignari aliqua; vel in spe- ciem repugnantia in eo, si fieret.

Nonne Aliqui docent, Prælatos Regular- res, est non possint sine consensu Capituli re- servare alia peccata, præter enumerata à Cle- ment. VIII. nihilominus posse reservare qual- libet censuras?

Ita quippe lego in Statutis nostris Genera- libus Barchinonensibus (impressis Antuerpiæ apud Gerardum Wollschatium an. 1624.) cap. 6. §. 22. n. 11. Insuper decernimus, Præ- latos predictos per se solos, absque Capituli consilio & consensu, posse sibi reservare qualibet censuras: & huiusmodi reservationem esse validam & tenere; cum Decretum Pontificis tantum loquatur de pec- catis, quæ longè distant à censuris.

Et n. 14. eandem poenâ plectatur, quicumque ausus fuerit affirmare, Prælatos Generales & Pro- vinciales respectivè, non posse reservare sibi casus, in Constitutione Clementis VIII. expressos, extra Capitulum, vel quaruncumque censurarum abso- lutionem.

Quidquid sit de his Statutis, quæ post- modum recognita & iteratò impressa fuerunt, omiſſis illis duobus numeris, hæc sententia non est ex ratione improbabilis; sed neque ab ipsis probabilitate pendet veritas Conclu- sionis: verum à principio generali ab Om- nibus admissio, parâ, jurisdictio necessaria ad absolvendum à censura, communicatur per Pontificem & Prælatos Ecclesiæ; ergo potest hæc limitari & restringi; ergo sola cen- sura potest reservari, eodem modo quo solum peccatum.

Attamen (ut habet sequens pars Conclu- sionis) à Pontifice ordinariè non reservatur pec- catum sine censura. Intellige de Pontifice, qua- tenus est Supremus Pastor, sive quatenus cen- sura, refer-

158. Quid si stante illo dubio non absolvetur aut dispensaretur?

156. An possit reservari peccatum sine censura?

159. Alia est reservatio censuræ, alia peccati.

Solum peccatum posse reservari, probatur ex sess. 14. cap. 7. ibi: Magnopere vero ad Chri-

160. Aliqui existimant Pontificiam reservationem immediatè cadere in solam censuram.

161.

A Pontifice ordinariè non reservatur peccatum sine censura.

reservat aliqua peccata quoad universalem Ecclesiam. Probatur auctoritate negativâ: quia nec in toto corpore juris Canonici, neque in Bullis Pontificiis, præterquam fortè in Extravagan. *Inter cunctas*, de Privileg. nunc talis reservatio invenitur.

162.
In Extrav.
Imo cunctas,
videtur re-
servari pec-
catum sine
censura.

Dico; Præterquam fortè &c. quia in dicta Extravag. sic scriptum habemus: *Duos tamen casus excipimus, si Sacerdos asserat eum excommunicatum, aut notoriè peccatorem. Sed videat ne id dicat mendaciter, aut in dolum vel in fraudem: quia si hoc egerit, à delicto tali, nisi plenè satisfecerit (præterquam in morte) absolvi nequeat, nec de isto ad penitentiam aliter admittatur. Ecce reservatio Pontificia sine censura.*

Share.

Quamvis enim non exprimitur, cui fiat, tamen cum absolutè fiat, manifestum est, inquit Suarez disput. 29. sect. 2. n. 4. auctori Canonis fieri, qui est Summus Pontifex. Et licet illa Extravag. cassata fuerit per Clement. Dudùm de Sepult. fortasse quoad hanc partem revocata non est; quia solum videtur derogari quoad ea, quæ spectant directè ad facultates & privilegia Religiosorum. Hæc ille.

163.
Objectioni
decurritur.

Nec obstat, quod non videatur absolutà reservatio, sed sub ea conditione: *Nisi plenè satisfecerit*; nam illa satisfactio (inquit idem Auctor) non est solum ea, quæ præcisè necessaria esset ad veram penitentiam & veram Contritionem vel Attritionem habendam, aliàs non oportuisset addere exceptionem de articulo mortis; immo & tota illa clausula supervacanea fuisset: nam constat neminem post injuriam illatam posse absolvi, etiam in articulo mortis, nisi factâ satisfactioe, eo modo quo fieri potest juxta opportunitatem occurrentem; igitur aliquid ampliùs in ea conditione postulat: id autem nihil aliud est, nisi ut tale peccatum reservatum maneat, donec re ipsâ plena satisfactio exhibeatur. Hæcenus Suarius. Sed quia hæc non adeo certa sunt, quin ab Aliquibus possent negari, ideo addidi ly Forè.

164.
In Motu
proprio Six-
ti V. con-
tra Clericos
malè pro-
motos, re-
servatur
peccatum
sine excom-
municatio-
ne.

Quod attinet ad Motum proprium Sixti V. an. 1589. contra Clericos malè promotos, qui incipit: *Sanctum & salutare* 91. apud Cherubin. est in eo reservetur illud peccatum Pontifici, §. 4. ibi: *Inhibentes ne à quoquam seculari, vel cuiusvis Ordinis Regulari Presbytero vel Pralato, quavis auctoritate fungente persona sic, ut præfertur, delinquentes, tam scilicet Antistes seu Abbates promoventes, quam Clerici malè insigniti seu ordinati, à reatibus & excessibus præfatis absolvi, præterquam in mortis articulo, possint aut debeant.*

Equidem non absque omni censura, ut patet ex §. 3. qui sic incipit: *Et nihilominus felicis recordat. Pii II. & aliorum Romanorum Pontificum nostrorum prædecessorum, qui per suas Constitutiones, aut in Cancellaria Apostolica publi-*

citas regulas, contra huiusmodi Clericos posthac malè promotos, ab executione, ministerio & exercitio Ordinum susceptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios Superiores perpetuo suspensos declaramus.

Saltem ex hoc Motu proprio habemus aliquam reservationem Pontificiam, sine annexa excommunicatione. Quippe non totaliter revocatus est, sed solum moderatus à Clement. VIII. Bullâ: *Romanum Pontificem* 40. apud Cherubin. sub hac forma verborum: *Nos animadvertentes &c. Motu proprio & ex certa scientia nostris, ac de Apostolica potestatis plenitudine, hæc nostrâ perpetuo valiturâ Constitutione, supradictas literas ad terminos sacrorum Canonum ac Constitutionis felicis memor. Pii Papa II. etiam prædecessoris nostri, quæ incipit: Cum ex sacrorum Ordinum (7. apud Cherubin.) sub data videlicet quinto decimo Cal. Decembris, Pontif. sui an. 4. cuius tenorem presentibus pro expresso haberi volumus, & ad dispositionem Decretorum Sacri Trident. Concilii restringimus & reducimus, nec non censuras & penas in eisdem Sixti literis contra quoscunque, præterquam contra simoniacè ordinantes, & ordinatos, insultas, quas volumus in suo robore permanere (aliis etiam penis & censuris per eisdem Canones ac Constitutionem Pii II. Conciliumque Tridentinum iniunctis salvis & firmis remanentibus) moderamus & abolemus. Ergo adhuc vi Motus proprii Sixti V. peccatum, simoniacè ordinantium; & ordinatorum, est reservatum Pontifici sine annexa excommunicatione; quamvis non sine omni censura; quia cum annexa suspensione.*

Ex eodem Motu Sixti V. colligitur communis sententia, quæ docet, reservationem Pontificiam, non solum immediatè cadere in censuram, sed etiam in ipsam culpam: cum enim priùs dixisset Pontifex: *Tam absolviendi (à suspensione) quam dispensandi (in irregularitate) facultatem in casibus superius expressis, etiam in foro conscientie, nobis & successoribus nostris duntaxat perpetuò reservamus.* Subjunctis: *Inhibentes &c. ut supra.*

Confirmatur ex Trident. sess. 14. c. 7. ibi: *Magnopere verò &c. ut supra in principio Conclus. ex quibus verbis deduximus, peccata absque censura posse reservari; ergo etiam peccata simul cum censura reservari possunt, ita ut reservatio immediatè cadat in peccatum & censuram. Agit enim ibi de potestate reservandi, prout in usum jam sæpiùs exivit seu exire solet; & tamen in prioribus verbis, in quibus agit de reservatione Pontificia, non meminit censura, sed tantùm graviorum criminum; ergo signum est, quod quando Pontifices reservant graviora crimina cum annexa censura, reservatio non tantùm cadat immediatè in censuram, sed etiam in ipsum peccatum.*

Acce-

167. Accedat antiquissimum exemplum ex c. 29. Si quis suadente 17. q. 4. in quo fertur prima omnium reservationum Papalium, & ideo videtur esse veluti exemplar ceterarum omnium, & tamen ibi de percussione Clerici primum dicitur: Si quis suadente Diabolo huius sacrilegii reatum incurrit, quod in Clericum vel in Monachum violentas manus iniecit; anathematis vinculo subiaceat. Et postea subditur: Et nullus Episcoporum illum (percussorem Clerici vel Monachi) presumat absolvere, nisi mortis urgente articulo; donec Apostolico conspectui presentetur, & eius mandatum suscipiat.

Ubi adverto, inquit Suarez supra n. 9. absolutionem, quae reservatur; nullo modo referri ad censuram tantum, sed simpliciter ad ipsum peccatorem, anathematis vinculo subjacentem: ergo simpliciter totum hoc reservatur, scilicet tam peccatum, quam censura.

168. Claudat agmen Innoc. III. cap. Nuper 29. de Sent. excom. ibi: In primo quidem articulo cum talis communicet crimini, & participet criminosa, ac per hoc ratione damnati criminis videatur in eum delinquere, qui damnavit: ab eo vel eius Superiore merito delicti tunc erit absolutio requirenda. Ubi absolutio refertur non tantum ad censuram, sed expressissimè ad ipsum delictum.

Et quamvis ibi non agatur de reservatione Papali, sed potius Episcopali vel Archiepiscopali, est tamen eadem omnium ratio. Quæritur quæ sit ista ratio? Respondet Suarez supra; intentio Pontificum, quæ ex eorum verbis & Decretis à nobis colligitur, quam interpretationem maximè confirmat communis usus Ecclesiæ, & communis sensus Interpretum.

Interim non desunt, qui oppositum teneant; scilicet solum censuram immediatè reservari, culpam autem tantum mediatè, quatenus penitens non potest, saltem licitè, absolvi à peccato, nisi prius fuerit absolutus à censura. Ita Durandus 4. dist. 17. q. 15. n. 13. ibi: Ecclesia Romana nunquam retinuit sibi Absolutionem ab aliqua culpa directè; sed solum retinuit sibi Absolutionem à quibusdam excommunicationibus, & dispensationem super quibusdam irregularitatibus, quas incurrit quandoque propter aliquas culpas, & auctoritatem commutandi quædam vota, vel dispensandi in eis: & propter prædictam retentionem non oportet recurrere ad Sedem Apostolicam, nisi propter Absolutionem à sententiis, vel propter dispensationem super irregularitatibus, & in votis, quibus obtentis, Prælati possunt de omnibus peccatis absolvere. Hæc ille.

Eandem sententiam insinuat Cajetan. in Sum. verb. Casus reservati. ibi: Casus reservati Sedi Apostolicæ, clari sunt; nam sunt

soli illi, quos Ecclesiastica censura, hoc est, excommunicatio, reservat Apostolicæ Sedi. Et infra: Et scito, quod si excommunicatus ob simoniam v. g. obtinuit à Papa Absolutionem ab excommunicatione, poterit Confessor simplex ipsum absolvere à peccato simoniæ: quia ex quo ratio reservationis cessat, consequens est, ut ipsa reservatio annexi peccati cesset. Ita Cajet. significans his verbis, censuram esse quasi adæquatam rationem hujus reservationis.

Probatum autem hæc opinio ex Decretis, in quibus huiusmodi censurae feruntur; nam primò propter culpam imponitur censura, & deinde dici solet: A qua absolvi non possunt nisi à Rom. Pontif. vel, in ea permanent, donec Apostolico conspectui se presentent. cap. Conquesti 22. de Sent. Excom. ibi: Quoniam igitur graviora sunt, nec clausis oculis debent prateriri: Mandamus quatenus si est ita, memoratos sacrilegos excommunicatos nuntiatis & faciat sicut excommunicatos artibus evitari, donec passim iniuriam congruè satisfaciunt, & damna pro eis data resarciant, & cum literis vestris, re veritatem continentibus, Apostolico se conspectui representent.

Et cap. Universitatis 24. eodem ibi: Tam qui tales verberari præcipit, quam illi, qui verberant (etiamsi causa subisset) excommunicationis sententiam, donec ad Apostolicam Sedem veniant, nequaquam evadunt.

Sufficiat Bulla Censuræ, in qua reservatio fit sub hac forma verborum: Ceterum à prædictis sententiis (id est, excommunicationibus) nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi desistendo Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo, cautione præstita, absolvi possit. . . . Quod si forte aliqui, contra tenorem presentium, talibus, excommunicatione & anathemate laqueatis, vel eorum alicui Absolutionis beneficium impendere de facto presumpserint, eos excommunicationis sententiâ innotamus.

Respondeo; ideo Pontifices aliquando sic loqui, quia supponunt ex aliis Decretis, & ex praxi Ecclesiæ, satis omnibus constare in reservationibus Papalibus hæc duo conjuncta esse culpam & censuram; & ideo uno expresso, vel culpâ vel censurâ, utrumque ab omnibus intelligi reservatum.

Hinc etiam simpliciter solent dare potestatem absolvendi à casibus reservatis, non specificando censuram, vel peccatum; quia videlicet utrumque comprehenditur seu intelligitur sub casibus reservatis, non ex natura rei, quia posset, ut dictum est, censura reservari absque peccato; & similiter peccatum absque censura; sed ex usu Pontificum, qui non solent unum sine altero reservare: & ideo si aliquando concedant potestatem absolvendi à censura, non factâ mentione peccati, vel à peccato, nullâ factâ mentione censuræ,

170. Probatur ex cap. 22. de Sentent. excom.

Et cap. 24. eod.

Item ex Bulla Cap. 22.

171. Responsio.

Pontifices solent dare simpliciter potestatem absolvendi à casibus reservatis.

167. Hic motus non est in litteris...

philo th in- tressio refer- vati.

169. Oppositam sententiam tenet Durandus.

penque in- sumt Ca- jetanas.

nihilominus censetur concedere potestatem absolventi tam à censura, quàm à culpa: sicut enim à principio habent hanc connexionem quasi in fieri, ut sic dicam, ita etiam in conservatione seu in duratione sua; connexionem, inquam, ex voluntate reservantis seu Pontificis.

172. **Ratio à posteriori opposita sententiæ.** Ex quo patet responsio ad rationem à posteriori oppositam sententiæ, quæ talis est: Ablatâ censurâ, statim manet peccatum non reservatum; ergo signum est, solum fuisse ablatam jurisdictionem circa censuram, aliàs etiam ablatâ censurâ, adhuc manere posset reservatio culpæ; quippe potest aliquis absolvere à censura, & non à culpa, ut Index Ecclesiasticus, vel qui tantum habet jurisdictionem fori contentiosi.

Responsio. Planè sic potest fieri ex natura rei, & de facto in exemplo allegato fit: interim quando Pontifex concedit alicui Sacerdoti potestatem absolventi à censura reservata, etiam censetur concedere potestatem absolventi à peccato reservato, & vice versâ; non quòd unum sit ratio adæquata reservationis alterius, sive quòd unum solum sit immediatè reservatum; sed quia non vult unum esse reservatum sine alio, & per consequens vult utramque jurisdictionem in foro interno conjunctim dare.

173. **Objectio.** Dices; ut homo absolvi non possit, etiam à culpa, fatè est reservatio censuræ; & sufficit ad salvanda verba Decreti reservantis, & alioquin cum res sit odiosa, est mitiori modo interpretanda; ergo &c.

Solvitur. Respondeo; satis est reservatio censuræ, ut homo absolvi non possit licitè, transeat; validè, Omnes negant, qui docent, Sacramentum Pœnitentiæ, quod excommunicatus suscipit sine nova culpa mortali, valere; immo habere effectum gratiæ, sive excommunicatio sit reservata, sive non, quæ est communior doctrina, teste Suariorum disp. 10. de Censuris sect. 3. n. 9. & unico verbo probatur: quia per excommunicationem pœnitentis nihil tollitur, quòd sit de substantia Sacramenti: patet quia non materia, neque forma, neque intentio, neque jurisdictio; ergo si ex parte suscipientis non intervenit aliud impedimentum, sola censura non poterit irritare Sacramentum.

174. **Objectio.** Dices; tollitur jurisdictio, non quidem ex natura rei, alioquin Pontifex non posset absolvere excommunicatum priùs à peccatis, quàm ab excommunicatione, quod videtur incredibile; nec hæcenus aliquis docuit; sed ex jure positivo cap. ult. de Clerico excommunic. ibi: *Peccat autem conferendo Ecclesiastica Sacramenta: sed ab eo collata, virtutis non carens*

cap. ult. de Clerico excommunic.

effectu: cum non videatur à collatione, sed participatione Sacramentorum (qua in sola confusio peccatione) remotus. Loquitur autem de excommunicatione minori.

Neque ly *Remotus*, potest intelligi de mera prohibitione; quia per prohibitionem remotus est etiam à collatione, quandoquidem conferendo peccet, ut ibidem expressè dicitur; ergo illa remotio incapacitas quædam est, per quam non est remotus à collatione, utpote quam validè exercent.

Respondeo; illam remotionem esse quædam incapacitatem suscipiendi effectum virtutis, id est, gratiam sacramentalem, quæ non confertur indisposito per peccatum actuale mortale, quod committit excommunicatus, scienter suscipiendo seu percipiendo Sacramentum: Ergo non potest validè suscipere Sacramentum Confirmationis, Eucharistiæ, Ordinis, Extremæ Unctionis & Matrimonii, hæc Consequentia communj calculo non valet.

Ergo non potest validè suscipere Sacramentum Pœnitentiæ; neque hæc Consequentia valet, si possit dari Sacramentum Pœnitentiæ validum & informe; sin minus; ut puto, distinguo Consequens; non potest validè suscipere Sacramentum Pœnitentiæ, defectu jurisdictionis in ministro, Nego Consequentiam; defectu debiti Contritionis, Concedo totum.

Sed quid tum? Profectò fieri potest, ut pœnitens bonâ fide procedat, ignorans suam excommunicationem; tunc autem validè, adeòque cum effectu virtutis; absolveretur à peccato, estd priùs non fuisset absolutus à censura reservata, si verum est, quòd sola censura immediatè reservetur; hoc autem est contra intentionem reservantis, qui non solum absolutionem à censura, sed etiam ab ipso peccato sibi reservat, ut patet ex verbis Decreti reservantis; supra allegatis; Absolutionem, inquam, non solum licitam, sed etiam validam.

Et quàmvis hæc res sit odiosa, idèòque restringenda; attamen intrâ proprietatem verborum, & juxta intentionem reservantis. Proinde stante reservatione censuræ, dico, Absolutionem à peccato, non solum illicitam, sed etiam invalidam esse, estd foret valida in præsentia censuræ non reservatæ; invalidam, esse, si absolvens non habeat potestatem ordinariam vel delegatam absolventi à peccatis reservatis.

Si autem à me queritur, quis talem potestatem habeat? Hæc quæstio exigit novam Sectionem, quæ erit